

17.25x17.81	1	עמוד 28	ידיעות אחרונות - כותרת	29/06/2017	59127563-8
מכון שכטר למדעי היהדות - 84920					

עינב שייך • פה קבור הפתק

לעבור את הקיר

בדרכם. כך בדיוק נוצרת קואליציה הרסנית בין חילוניות כביכול מתקדמת ובין שמרנות הארד־קור. הסוג השני מזוהה עם נשים וגברים, שבהחלט מרגישים זיקה כלשהי ליהדות, ואקט כמו הגעתו של דונלד טראמפ לכותל, למשל, נגע לליבם. מרגיז אותם, לדוגמה, לשמוע על המונופול של הרבנות בתחומים כמו נישואים וגירושים. ובכל זאת, הם מוטרדים יותר מהיבטים אחרים של היומיום. נושאי דת ומדינה תמיד יתפסו אצלם מקום משני לעומת הביטחון, הכלכלה, ועוד. ראש הממשלה הוא אדם שלרוב מייטיב לקרוא את הציבור היהודי בישראל. נדמה שהוא זיהה שהן בסוגיית הכותל והן בסוגיית הגיור לא כל צקצוק הוא בהכרח גם נשיכה. אפילו התאגיד הביא אותנו קרוב יותר לבחירות מאשר השאלה למי בעצם שייך אחר האתרים הקדושים לעם היהודי.

במאמר שפורסם בעיתון זה ביום שני ציטט מנכ"ל התנועה המסורתית סקר שהוזמן על ידי מכון שכטר למדעי היהדות וברק את עמדתיהם של יהודים בנוגע לכותל המערבי. לפי התוצאות, 62.2% מהנשאלים תמכו בתפילה שוויונית בכותל, ורק 9.3% אמרו שיש לאסור על זרמים לא־אורתודוקסיים להתפלל במקום כמנהגם. מכאן הסיק עו"ד יזהר הס כי "הציבור תומך בנו באופן מוחלט". אלא שלסקר יש צד נוסף שהס לא ציין, אף שהוא משמעותי להבנת מערך הכוחות סביב הקפאת מתווה הכותל. לפי הנתונים, חמישית מהנשאלים מבקרים באתר פחות מפעם בחמש שנים. הרוב מבקרים בו בתדירות של בין פעם בשנתיים לבין פעם בשנתיים עד חמש שנים. רק 0.6% הצהירו שהם מבקרים בכותל בתדירות שהוגדרה כגבוהה. "כמידה שהחברה הישראלית בכללותה תמשיך להיות אדישה כלפי המקום ולא תגלה עניין ומעורבות נעשה שם", צוטט נשיא מכון שכטר ב"כל העיר" הירושלמי, "המגמה הקיימת היום של ניתוק הישראליות מהמקום תימשך גם היא".

ללא מעורבות אקטיבית של יהודים־ישראלים, המרחב יעוצב בידי מי שיותר אכפת לו: זה נכון למערכת החינוך, לצבא וגם לכותל. וכרגע הקרב הזה בדרך לנזק־אווט

ופה קבור הכלב – או שמא במקרה זה, הפתק: הפער בין ההצהרות ובין תרגומן למעשים, וכמובן להשפעה פוליטית. זו גם הסיבה שבגללה נראה כי המאבק על מתווה הכותל הפך למלחמת עולם בין הממשלה והחרדים לבין יהודי התפוצות, כשבתווך נמצאים יהודים רבים שיחסם לנושא נע בין אדישות מוחלטת לבין כעס שהוא יותר דקלרטיבי והרבה פחות אפקטיבי.

עם כל הצער על העוול שנגרם ליהודים בארה"ב ובמדינות אחרות, המציאות היא שגורלו של הכותל לא ייקבע על ידי מי שאינם חיים כאן. לברם לא יוכלו יהודי התפוצות לנצח את השורות הצפופות והמאורגנות של הקהילה החרדית. גם אם בג"ץ שוב יתנדב להוציא את הערמונים מהאש, הרי שללא מעורבות אקטיבית של יהודים־ישראלים, המרחב יעוצב בידי מי שיותר אכפת לו: זה נכון למערכת החינוך, לצבא וגם לכותל המערבי, שהולך ומאבד רלוונטיות עבור מי שמאסו בהיותו טריטוריה חרדית. וכרגע הקרב הזה בדרך לנזק־אווט מהדהד. ■

הסוג הראשון של תגובות שייך לרוב לחילונים גמורים, שמחנינתם באמת לא משנה מי יקבל את הזכות לשוחח עם מה שבעיניהם הוא בסך הכל קיר. "סורי, אבל אני חושב שנשים שרוצות לדבר עם קיר זה טיפשי בדיוק כמו הגברים שרוצים לדבר איתו", צייץ הקומיקאי (המצוין) תם אהרון בחשבון הטוויטר שלו. "בבקשה, בואו נפסיק להעמיד פנים שזה הגיוני רק בשם השוויון". זו טענה מעציבה, שלפיה לא ברור על איזה פרוח לחן דתי כן כדאי להיאבק כדי שלכולם יתאפשר לממש אותו